

H. Hakan Yılmaz¹
Merkez DirektörüSAVAŞIN BÜTÇEYE FATURASI: YAPISAL
REFORMLARDAN GERİ ADIMLAR ATILIRKEN

DEĞERLENDİRME NOTU

A. Savaşın Bütçe Üzerinde Etkisi

Şubat sonundan itibaren sıcak savaşa dönüşen ABD, İsrail ve İran çatışmasından kaynaklı jeopolitik gerilimlerin temmuz ayı itibarıyla yeniden tırmanması ve enerji maliyetlerinin hala yüksek seyretmesi, bütçede mali alanı daraltırken ekonomide ise kamu politikalarının hareket alanını sınırlamaktadır.

2026 yılı bütçesi savaşın öngörülmediği, aksine enerji maliyetlerinin düşmesinin beklendiği bir varsayım seti içinde hazırlanmış, bütçe açığı GSYH'ye oran olarak %3,5 seviyesinde hedeflenmişti. *Şubat sonunda sıcak savaşa dönüşen çatışma ile birlikte hızla artan enerji fiyatları beklendiği şekilde düşmemiştir. 2026 sonunda bütçe açığının artarak iki farklı senaryoda %3,8 ve %4,4'e çıkması muhtemel görülmektedir.*

Geçen yıl eylül ayında açıklanan OVP ile 2026 bütçesi %16 TÜFE hedefi ve %3,8 büyüme varsayımında hazırlanmıştı. Yine programda TL'nin reel olarak değer kazanmaya devam edeceği, ham petrol fiyatlarının özellikle Merkez Bankası tahminlerinde öngörülen 60,9 ABD dolarının da altına düşeceği beklentilere yansıtılmıştı.

¹ <https://www.tepav.org.tr/ekibimiz/s/1510>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

Tablo 1. Savaş Öncesi ve Savaş Sonrası Makro Program Hedefleri ve Gerçekleşme Tahminleri

	2026P	2026T	Sapma (%)
Büyüme, % (1)	3,8	2,9	-23,7
TÜFE Enflasyon, % (Yılsonu) (2)(3)	16,0	26,0/32,6	62,5/103,7
Nihai Yurt İçi Talep (% Değişim) (3)	3,5	2,6	-25,2
Ham Petrol Fiy.-Brent(USD/Varil) (1)	60,9	89,3	46,6
Cari İşlemler Dengesi, GSYH % (1)	-1,3	-2,8	115,4
P: Program rakamları 2026-2028 OVP'sinden alınmıştır.			
Tahminler : 1. IMF; 2. Merkez Bankası; 3.Kendi tahminimiz			

Geldiğimiz noktada temmuz ayı dünya ekonomik görünüm raporunda IMF, Türkiye için büyüme tahminini düşürürken **enflasyon tahminini %24,5'e yükseltmiş, cari işlemler dengesindeki bozulmayı da önemli bir revizyonla %2,8 seviyesinde yukarı revize etmiştir**. Merkez Bankası da enflasyon tahminini %26'lara revize etmiştir. Kendi tahminimizde ise yılın geri kalan kısmında enerji maliyetlerindeki yüksek seyir, akaryakıt ürünlerinde ÖTV alanının ağırlıkla kullanılması, son çeyrekte eşel mobil² uygulamasının kalkmasıyla fiyatlara doğrudan yansımaları, fiyatlamada davranışlarındaki tekrar hızlanan bozulma³ ve ikincil etkiyle birlikte %30'ların üzerine çıkacağı da kendi tahminimizde muhtemel görülmektedir.

Sonuç olarak enflasyonun yükselmesi, toplam talebin ve büyümenin düşmesi ile enerji maliyetlerindeki artış bütçede gelir ve gider kalemlerini özellikle mayıs ayından itibaren olumsuz etkilemeye başlamıştır. Bu ise alınan tedbirlerin uygulanmasını zorlaştırmakta ve esnekliği düşmekte olan bütçede kimi zaman yaratıcı nitelikte yeni tedbirleri gündeme getirmektedir.

Geldiğimiz nokta ve normalleşmeyen koşullarda yılın ikinci yarısına bütçe üzerinde savaşın etkisine harcama ve gelir yönlü baktığımızda bütçe açığı izleyen özet tabloda görüldüğü üzere iki farklı senaryo altında %0,29-0,86 seviyesinde artış riskiyle karşı karşıyadır. Buna göre **bütçe açığı orta senaryoda %3,8'e, enerji maliyetlerinin arttığı ve eşel mobilin uygulanmadığı durumda %4,4'e kadar yükselmektedir.**

Mevcut koşullarda borç stokunun da düşük olduğu dikkate alındığında, bu durum yönetilebilir bir mali genişleme olarak görülebilir. Ancak ekonominin kırılgan bir dönemden geçtiği dikkate alındığında, maliye politikasının kredibilitesi açısından dikkate alınması gereken bir durum olarak değerlendirilmelidir.

² Eşel mobil sistemi, akaryakıt fiyat artışlarının doğrudan pompa fiyatına yansımaları önlemek için Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) miktarının esnetildiği bir dengeleme mekanizmasıdır. Başka bir ifadeyle uygulama biçimine göre akaryakıtı gelen zamların bir kısmının ÖTV üzerinden azaltılmasıdır.

³ Firmalar arasında fiyatlamada birbirlerini yukarıda birleşme şeklinde bir (fiyat artışında uzlaşmalı rekabet diyelim) takip etme yaygınlaşmaktadır.

Tablo 2. Savaşın Bütçeye Muhtemel Faturası (GSYH, %)

	Bütçe	Tahmin 1 *	Tahmin 2**
Bütçe Dengesi	-3,51	-3,80	-4,37
Faiz Dışı Denge	0,04	-0,03	-0,60
Harcama Genişlemesi		0,96	1,26
Faiz Dışı Harcamalar		0,74	1,04
Faiz Harcamaları		0,22	0,22
Vergi Artışı		0,67	0,40

* Enflasyon ve savaş etkisi ile harcamalarda genişleme (personel, mal ve hizmet alımı, cari transferler ve faiz giderleri)

** Yatırımlarda ödeneğin üzerinde artış, yılın son çeyreğinde enerji fiyatlarındaki yüksek seviye nedeniyle ÖTV tahsilatının uygulamaya konmaması

Burada savaşla birlikte ortaya çıkan **doğrudan etki ve dolaylı etki birlikte ele alınmıştır**.

- **Doğrudan maliyetler:** Mal ve hizmet kaleminde akaryakıt giderlerindeki artışlar, mal ve hizmet altında yer alan savunma ve gizli görev giderlerindeki artışlar, eşel mobil uygulamasıyla azalan ÖTV ve KDV tahsilatı ile enerji KİT'lerine ilave transferler.
- **Dolaylı maliyetler:** Enflasyonun yükselmesiyle personel ve emekli maaş artışları, diğer mal ve hizmetlerde fiyat yönlü artışlar, cari transferlerdeki artışlar ve faizlerin öngörüldüğü şekilde düşmemesinden kaynaklı ilave faiz giderleri.

İkinci senaryoda, birinci senaryoya ek olarak yatırım giderlerinin önceki yıl gerçekleşmesine göre %15 artırıldığı; ekim ayından itibaren ÖTV'nin programlandığı şekilde uygulanmadığı (eşel mobil uygulamasının devam ettiği) ve toplam talepteki düşüşün sürdüğü varsayılmıştır.

Enerji maliyetlerinin yılın son çeyreğine kadar bugünkü seviyelerde devam etmesi durumunda, hem doğrudan enerji maliyetlerindeki artış hem de fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın yol açacağı ikincil etkiler nedeniyle bütçe dengesinin daha da bozulması riski bulunmaktadır.

Bütçe harcamalarına ilişkin ayrıntıların ilgili bölümde ortaya koyduğu üzere, ilk senaryoda enflasyonun yüksek seyretmesi, enerji maliyetlerindeki artış, faizlerin yeniden yükselmeye başlaması ve orijinal bütçede öngörülen tedbirlerin,⁴ özellikle yatırım harcamaları üzerindeki mali baskıyı kontrol etmekte yetersiz kalması halinde, bütçe harcamalarındaki genişlemenin GSYH'ye oranının % 1,3 puanı aşması beklenmektedir.

Gelirler tarafında ise belirsizlik daha yüksektir. Bütçe gelirleri bölümünde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, çok sayıda düzenlemenin yürürlüğe girmiş olması, bunların mali etkilerine ilişkin yeterli bilgi paylaşılmaması ve düzenlemelere yön veren yapısal bir çerçevenin bulunmaması bu belirsizliği artırmaktadır. Buna karşılık, ücret ve faiz stopajlarından kaynaklanan gelir vergisi tevkifatı ile kurumlar vergisi tahsilatının programlanan oldukça üzerinde gerçekleşmesi, gelirlerdeki artışın temel dayanağını oluşturmaktadır. **Dolaylı vergiler tarafında ise iç talepteki zayıf seyrin sürmesi, kayıt dışılığın artması, vergi**

⁴ 2026 bütçesi GSYH'nin %1,2'si seviyesinde bir harcama tedbiri uygulanacağı varsayımıyla hazırlanmıştır.

Bu çerçevede, bir önceki yıla kıyasla **kamu yatırımlarının GSYH'ye oranının 0,4 puan azaltılması**, KİT'lere ve sosyal güvenlik sistemine yapılan transferlerin ise alınacak tedbirler ve beklenen olumlu gelişmelerin etkisiyle toplamda 0,7 puan düşmesi öngörülmüştü (TEPAV, Şubat 2026 Bütçe Değerlendirme Raporu). Vergi tarafında ise dolaysız vergilerin gelir artışına katkısının yükselmesi, faiz, pay ve cezalardan elde edilen gelirlerdeki artışın da etkisiyle tahsilat artışının enflasyon üzerinde olacağı hedeflenmişti.

ödeme isteksizliği ve eşel mobil sisteminin etkisi nedeniyle vergi tahsilatındaki artış oranının yavaşlaması beklenmektedir.

Buna göre, toplam vergi gelirlerinin GSYH'ye oranında net olarak 0,67 puanlık bir artış öngörülmektedir. Buna karşılık, ekim-kasım-aralık döneminde enerji fiyatlarının gerilemediği, yurt içi talepteki düşüşün hızlandığı ve eşel mobil uygulamasının yeniden devreye alındığı senaryoda, söz konusu artışın 0,40 puana gerilemesi muhtemel görünmektedir. **Vergi gelirleri içinde en belirgin düşüş, petrol ve doğal gaz ürünlerinden elde edilen ÖTV tahsilatında görülmektedir. Haziran sonu itibarıyla bu kalemdaki tahsilat, geçen yılın aynı dönemine göre % 34,1 azalmıştır.** Akaryakıt ürünlerinde ÖTV alanının eylül sonuna kadar sıfırlanması, ekim ayında ise programlandığı şekilde ÖTV tahsilatına yeniden başlanmaması ve petrol fiyatlarının yıl sonuna kadar gerilememesi durumunda, bu kalemdaki düşüşün yıl sonunda % 67'ye ulaşması beklenmektedir. Motorinde ÖTV alanı 31 Temmuz itibarıyla sıfırlanmış, son fiyat düşüşünün ardından yeniden 4,44 TL'ye yükselmiştir. Akaryakıt ürünlerinde KDV'nin ÖTV dahil matrah üzerinden hesaplanması nedeniyle, ÖTV tahsilatındaki düşüş KDV tahsilatını da doğrudan olumsuz etkilemektedir.

Tablo 3. Eşel Mobil Uygulamasından Kaynaklı ÖTV ve KDV Kaybı Tahmini

	milyar TL			GSYH		
	ÖTV	KDV	Toplam	ÖTV	KDV	Toplam
1. Senaryo *	353	71	424	0,46	0,09	0,55
2. Senaryo **	459	92	550	0,59	0,12	0,71
* ÖTV Ekimde uygulanıyor						
** ÖTV Ekim'de enerji fiyatları düşmediği için uygulanmıyor						
Kaynak: Kendi hesaplamamız						

Yıl sonunda iki senaryoya göre ÖTV ve KDV tahsilatındaki düşme (programlanan gelir tahminine göre) 424-550 milyar TL arasında değişmektedir.

Birinci senaryoda, Brent petrolün varil fiyatının eylül ayına kadar 80 ABD dolarının üzerinde seyrettiği (savaş sonrası ortalamasının 90 ABD dolarının üzerinde olduğu), ekim ayında eşel mobil uygulamasının kaldırıldığı ve buna rağmen ÖTV tahsilatının sınırlı kaldığı varsayılmıştır. Ayrıca, ÖTV tutarının sıfırlandığı durumlarda akaryakıt fiyatlarındaki düşüşlerin kısmen ÖTV'ye yansıtıldığı kabul edilmiştir.

İkinci senaryoda ise birinci senaryodan farklı olarak, eşel mobil uygulamasının yılın son çeyreği boyunca devam ettiği varsayılmıştır. Birinci senaryonun gerçekleşmesi durumunda, ÖTV'nin sıfırlandığı fiyat düzeylerinden yeniden tam uygulanmaya başlanmasıyla birlikte ekim ayında benzin fiyatlarının % 20,3, motorin fiyatlarının ise % 21,3 artması beklenmektedir.

Motorinde ÖTV alanı, 31 Temmuz'daki düzenleme sonrasında sıfırlanmıştır (13,9 TL). İzleyen tabloda, motorin fiyatının 1 Ekim itibarıyla bugünkü seviyesinde kalması halinde, ÖTV'nin yeniden uygulanması ve bunun üzerinden hesaplanan KDV'nin de eklenmesiyle pompa fiyatının artarak litre başına 98,7 TL'ye yükseleceği gösterilmektedir. Benzinde ise 31 Temmuz itibarıyla 4,30 TL'lik ÖTV alanı bulunmaktadır. Bu alanın 1 Ekim'e kadar 17,2 TL'ye ulaşması durumunda, yukarıdaki tabloda esas alınan varsayımlar çerçevesinde benzin fiyatının litre başına 101 TL'ye, çıkması beklenmektedir.

Tablo 4. Motorinde Pompa Fiyatı ve ÖTV Etkisi ile Benzin ve Motorinde Ekim Artışları Tahmini

TL/Litre	30.Tem	31.Tem	Sen 1-5TL Artış	Sen 2-5 TL Azalış	Ekim 1*	% Artış
Pompa Fiyatı	78,3	82,0	87,0	87,0	98,7	20,3
KDV	13,0	13,7	14,5	14,5	16,4	20,3
KDV Hariç Fiyat	65,2	68,3	72,5	72,5	82,2	20,3
ÖTV	1,4			4,2	13,9	
* 31 Temmuz fiyatında bir değişme yok						
TL/Litre	31.Tem	01.Eki	% Değişim			
Motorin*	82,0	98,7	20,3			
Benzin**	83,5	101,3	21,3			
* 31 Temmuz fiyatı değişmiyor						
** 4,30 TL'lik ÖTV alanı kullanılarak ekime geliniyor						
Kaynak: Kendi hesaplamamız						

Buradaki temel belirsizlik, fiyat düşüşlerinin pompa fiyatı ile ÖTV arasında nasıl paylaşılacağına ilişkindir. Cumhurbaşkanlığı Kararı, fiyat düşüşlerinin ÖTV tutarı sıfırlanana kadar öncelikle ÖTV'ye yansıtılacağını ima etmektedir. Buna karşılık, uygulamada fiyat düşüşlerinin doğrudan pompa fiyatına yansıtıldığı gözlenmektedir. Geline nokta, jeopolitik riskler, enflasyon hedeflerinden sapma, büyümedeki yavaşlama, faiz oranlarındaki artış ve siyasi belirsizlikler, 2026 yılının geri kalanında daha ihtiyatlı, ön alıcı ve para politikasıyla uyumlu bir maliye politikasını her zamankinden daha gerekli kılmaktadır.

B. Bütçe Dengesi

Haziran sonunda, merkezi yönetim bütçe giderleri %32,7, faiz dışı giderler %32,9 seviyesinde artmıştır. Geçen ayın kümülatif sonuçlarına göre bütçe harcamalarında artış oranı yavaşlamış gözükmeyle birlikte, SGK devlet katkı payı düzeltilmesi⁵ yapıldığında faiz dışı harcamalardaki artış %38,2'ye çıkmaktadır.

Bütçe gelirlerinde ise toplam gelirler %39,1, vergi gelirleri %38,7 seviyesinde bir artış göstermiştir.

Açıklanan rakamlara göre **bütçe açığı, bir önceki yıla göre %3,8 seviyesinde azalırken faiz dışı dengede ise iyileşme %298,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. SGK devlet payı katkısı düzeltilmesi yapıldığında (287,9 milyar TL) ise bütçe açığı %25,5 artarak 1,23 trilyona çıkmaktadır.**

Borç dinamikleri açısından önemli olan program dışı denge ise geçen yıl 25,5 milyar TL fazladan bu sene düzeltilmiş dengede 142,4 milyar TL açığa dönmektedir.

⁵ Kanunen yatması gereken mart, nisan ve haziran ayı devlet katkı payı ödemeleri eklendiğinde faiz dışı harcamalar 287,9 milyar TL artmaktadır.

Tablo 5. Haziran Sonu Bütçe Sonuçları

				% Dağ.	Bütçe Kul.%	
(milyon TL)	2025 H	2026 H	% Değ.	2026	2025	2026
Harcamalar	6.579.058	8.730.179	32,7	100,0	44,7	46,0
1-Faiz Hariç Harcama	5.467.619	7.265.931	32,9	83,2	42,8	44,7
2-Faiz Harcamaları	1.111.440	1.464.249	31,7	16,8	57,0	53,4
Gelirler	5.598.580	7.787.344	39,1	100,0	43,7	47,9
Vergi Gelirleri	4.771.457	6.619.741	38,7	85,0	42,8	47,9
Dolaysız Vergiler	1.752.703	2.694.555	53,7	34,6	45,2	51,0
Dolaylı Vergiler	3.018.754	3.925.185	30,0	50,4	41,6	45,9
Diğer Gelirler	827.124	1.167.604	41,2	15,0	49,8	48,0
Bütçe Dengesi	-980.478	-942.835	-3,8		50,8	34,8
Faiz Dışı Denge	130.962	521.414	298,1		678,2	0,0
Program Tanımlı Denge	25.520	145.443	469,9			
Bütçe Dengesi (Cari Tr. Düzeltilmiş)	-980.478	-1.230.707	25,5			
Cari Transferler Düzeltilmiş	2.512.316	3.403.129	35,5			
Düzeltilmiş Program Tanımlı Denge*	25.520	-142.429	-658,1			

* Bütçe hesaplarına geçmeyen SGK Devlet Katkısı hesaplanarak eklenmiş (287,9 milyar TL)

C. Bütçe Harcamaları

Bütçe harcamaları, haziran sonunda %32,7 oranında artmıştır. Artışa en büyük katkı personel harcamalarından gelmiştir. Personel harcamalarındaki artış %40'ı aşmış ve bütçe ödeneğinin yarısından fazlası ilk altı ay sonunda kullanılmıştır. Mal ve hizmet kaleminde de özellikle enerji başta olmak üzere girdi maliyetlerindeki artış nedeniyle gerçekleşme oranı %45'lere yaklaşmıştır.

SGK devlet katkı payı düzeltilmesi yapıldığında **faiz dışı harcamalardaki artış %32,9'dan %38,2'ye çıkmaktadır. Bu da ortalama enflasyonun üzerinde bir artışa işaret etmektedir.**

Yılın ilk yarısında toplam bütçe ödeneklerinin %46'sı, faiz dış ödeneklerin ise %44,7'si kullanılmıştır. SGK devlet katkısı transferi aktarılmış olsaydı bu oran %46,5'e çıkacaktır. Geçen yıla göre bütçe ödeneklerinin kullanımı artmaktadır.

Tablo 6. Ana Kalemler Bazında Bütçe Harcamalarının Değişimi

(milyon TL)	2025 H	2026 H	% Artış	% Dağ.		Bütçe %	
				2025	Art. Katkı (%)	2025	2026
Harcamalar	6.579.058	8.730.179	32,7	100,0	100,0	44,7	46,0
1-Faiz Hariç Harcama	5.467.619	7.265.931	32,9	83,2	83,6	42,8	44,7
Personel Giderleri	1.747.793	2.493.562	42,7	28,6	34,7	50,3	50,8
Sos. Güv.Kur. Devlet Primi	212.258	316.799	49,3	3,6	4,9	48,8	52,8
Mal ve Hizmet Alımları	413.188	598.232	44,8	6,9	8,6	40,4	47,9
Cari Transferler	2.512.316	3.115.257	24,0	35,7	28,0	43,2	45,3
SGK'na Transferler	1.012.776	942.278	-7,0	10,8	-3,3	40,0	36,7
KİT'lere Transferler	253.796	316.416	24,7	3,6	2,9	35,1	34,5
Mahalli İd. Transferler	560.895	759.545	35,4	8,7	9,2	43,6	47,3
Afet Riski Altındaki Al. Dn. Gid.	1.567	131.162	8272,7	1,5	6,0		
Diğr Transferler	683.283	965.857	41,4	11,1	13,1	33,0	40,5
Sermaye Giderleri	432.361	464.082	7,3	5,3	1,5	39,2	35,4
Sermaye Transferleri	50.320	116.434	131,4	1,3	3,1	14,9	22,2
Borç Verme	99.383	161.565	62,6	1,9	2,9	32,5	40,7
2-Faiz Harcamaları	1.111.440	1.464.249	31,7	16,8	16,4	57,0	53,4
Harcamalar (Düzeltilmiş)	6.579.058	9.018.051	37,1			44,7	47,5
Faiz Dışı Harcamalar (Düzeltilmiş)	5.467.619	7.553.802	38,2			42,8	46,5
SGK Tr. Düzeltilmiş (Cari Tr.)	1.012.776	1.230.149	21,5			46,3	52,8

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

Cari transferler kalemindeki artış toplamda %24 (düzeltilmiş olarak %35,5) düzeyindedir. Ancak SGK'ya aktarılmayan katkı paylarının izleyen iki ayda transfer edilmesi ile Afet Riski Altındaki Alanların Dönüřüm Giderleri (%8.277 artış) ve kamu bankalarına yapılan transferlerdeki (%89 artış) yüksek artışlar dikkate alındığında, cari transferlerdeki artışın önümüzdeki dönemde hız kazanması beklenmektedir.

Dönemsel olarak sıçrama gösteren afet riski altındaki alanların dönüşümü için aktarılan transfer tutarının bu dönemde harcama artışına katkısı 6 puan gibi oldukça yüksek seviyede olmuştur.

Enflasyon hedeflerinden sapmanın beklenenden yüksek seyretmesi, harcamaları yılın ikinci yarısında artıracaktır. Özellikle personel giderleri, mal ve hizmet alımları ile sosyal güvenlik kurumlarına yapılan cari transferlerin, ilave tedbir alınmaması halinde bütçede öngörülen ödenekleri aşması beklenmektedir. Bu aşımın büyüklüğünü ise, başta sermaye giderleri olmak üzere harcama kalemlerinde öngörülen tasarruf ve tedbirlerin ne ölçüde hayata geirileceğ belirleyecektir.

7590 sayılı torba kanunun 15 inci maddesiyle Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin başlığı "Prim oranları" şeklinde değiştirilmiş ve 2008'den beri uygulanan devlet katkısını düzenleyen üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. Bunun anlamı, artık devletin SGK'ya prim gelirlerini desteklemeye yönelik katkı payı altında aktaracağı düzenli bir vergi transferinin olmayacağıdır. Bu hüküm ile **SGK'nın 2026 yılı bütçe fazlası olarak tahmin edilen 200 milyar TL seviyesinde nette bütçede cari transferler altında bir harcama tasarrufu sağlanacağıdır.**

Kutu 1

Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Payının Kaldırılması

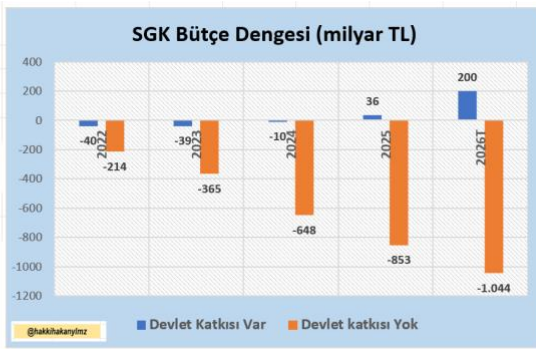
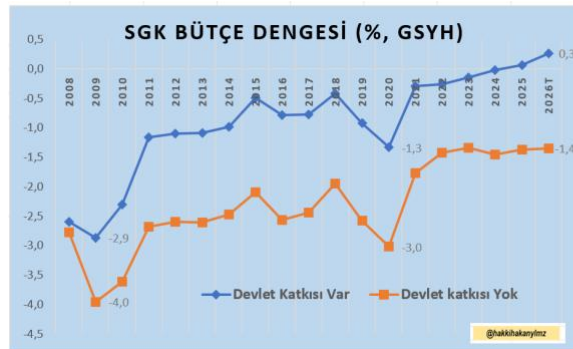
2000'lerin ikinci yarısında gerçekleştirilen sosyal güvenlik reformuyla, sistemin finansman modeli yeniden kurgulanmıştır. Reform öncesinde sosyal güvenlik büyük ölçüde işçi ve işveren primlerine dayanırken, **reformla birlikte tahsil edilen primler üzerinden hesaplanan devlet katkısı da finansmanın kurumsal bir unsuru hâline getirilmiştir.** Böylece **2008 reformu, Bismarckçı* prim esaslı modeli terk etmeksizin, onu vergi gelirleriyle desteklenen bir devlet katkısıyla güçlendiren hibrit bir finansman yapısı oluşturmuştur.**

2008 yılında 5510 sayılı Kanun'un 81'inci maddesinde yapılan değişiklikle, devletin, Kurum tarafından aylık bazda tahsil edilen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primlerinin dörtte biri oranında katkı yapacağı hükme bağlanmıştır. Düzenlemeye göre, hesaplanan devlet katkısının, talep tarihini izleyen 15 gün içinde Hazine tarafından Kuruma ödenmesi öngörülmüştür. Bu değişiklik, sosyal güvenliğin finansman anlayışında önemli bir paradigma dönüşümünü ifade etmektedir. Sistem, yalnızca sigortalılar ve işverenlerin primleriyle işleyen bir sigorta mekanizması olmaktan çıkarak sosyal devlet ilkesinin gereği olarak genel vergilerle desteklenen bir yapıya kavuşmuştur. Böylece Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi ile sosyal güvenlik hakkı, yalnızca hak sahipliği bakımından değil, sistemin finansmanı bakımından da somut bir güvenceye kavuşturulmuş; sosyal güvenlik sisteminin mali yapısı daha öngörülebilir, planlanabilir ve sürdürülebilir bir zemine oturtulmuştur.

Yine **getirilen düzenleme ile devlet katkısının toplanan prime bağlanması SGK açısından da prim toplanmasını teşvik eden bir motivasyon sağlamış**ugün ise 7590 sayılı Torba " ile bu hüküm Ağustos 2028 tarihinden itibaren kaldırılmaktadır. Bunun anlamı, SGK'nın toplam gelirlerinin yaklaşık %17'sine tekabül eden tutarın her ay düzenli olarak kuruma aktarılmayacağıdır. Bunun yerine kurumun vereceği finansman açığı hazineye açık finansmanı şeklinde eskiden olduğu şekilde karşılanacaktır. Bu değişiklik kaçınılmaz olarak mali raporlarda SGK'nın finansman açığının önemli ölçüde artmasına yol açacaktır.

Kısaca, 2008 reformu öncesi, reform sonrasındaki dönem ve bugün gelinen nokta birlikte değerlendirildiğinde, SGK açığının GSYH'ye oranı reform sonrasında hızla gerilemiştir. Reform öncesinde %3'ler düzeyinde seyreden açık, devlet katkısı hariç tutulduğunda 2009 yılında yaklaşık %4 düzeyine ulaşırken, izleyen yıllarda kademeli olarak azalmış ve 2015 yılında GSYH'nin %0,5'ine kadar gerilemiştir. COVID-19 salgınının etkilerinin hissedildiği 2020 yılında bu oran yeniden y%1,3'e yükselmiştir. Buna karşılık SGK, 2024 yılında neredeyse denk bütçe gerçekleşmesine ulaşmış, 2025 yılında ise 36 milyar TL bütçe fazlası vermiştir. 2026 yılında bütçe fazlasının yaklaşık 200 milyar TL'ye ulaşacağını tahmin etmekteyiz.

Bununla birlikte, devlet katkısı uygulaması olmasaydı, 2025 yılında gerçekleşen 36 milyar TL'lik bütçe fazlası yerine yaklaşık 853 milyar TL bütçe açığı oluşacaktı. Benzer şekilde, 2026 yılı için öngörülen yaklaşık 200 milyar TL bütçe fazlası da devlet katkısı bulunmaması halinde yaklaşık 1,1 trilyon TL bütçe açığına dönüşecektir.

SGK'nın izleyen yıllarda bütçe fazlası vereceğini düşünmek iyimserlik olacaktır. Bugün bu fazlanın temel sebepleri; özellikle prim gelirlerindeki artış (asgari ücretin üzerinde artan ortalama ücretler), emekli aylık artışlarında uygulanan tartışmalı hesaplama yöntemi (büyümenin %30 alınması gibi) ve geçimlik maliyetleri yansıtmayan açıklanan enflasyondan kaynaklı düşük artışlar ile başta belediyeler olmak üzere alacak tahsilatındaki hızlanma.

Getirilen düzenleme ile işçi ve işvereni istihdam odaklı destekleyen reformdan dönüşle kısa vadeli bütçe hedefleri uğruna (2026 için 200 milyar nakit fazlasının bütçeye yansması) sosyal

güvenlik sisteminin finansman kaynaklarının zayıflatılması, nakit dengesinin bozulması, orta-uzun dönemde mali riskleri artırabilecek ve sistemin sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyecektir.

Daha önemlisi ise bu uygulama, sosyal güvenlik sisteminin finansman yapısını, merkezi yönetim bütçe dengesini kısa vadede daha olumlu göstermek amacıyla uzun vadeli sürdürülebilirlikten uzaklaştırma riski taşımaktadır. Oysa sosyal güvenlik sistemi, doğası gereği uzun vadeli aktüeryal dengeler üzerine kuruludur. Özellikle önümüzdeki on yılda nüfusun yaşlanmasına bağlı olarak sağlık harcamaları ile emekli aylığı ödemelerinde beklenen artış dikkate alındığında, sistemin öngörülebilir, sürdürülebilir ve etkin biçimde yönetilmesi her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır.

* Bismarckçı model, sosyal güvenliğin çalışan ve işverenlerin ödediği sigorta primleriyle finanse edildiği, haklardan yararlanmanın ise esas olarak prim ödeme koşuluna bağlı olduğu sosyal sigorta modelidir. Bu modelde devlet, sistemi düzenleyici ve denetleyici bir rol üstlenirken, finansmanın temel kaynağını vergi gelirleri yerine sigorta primleri oluşturur.

Faiz oranlarının beklendiği şekilde düşmemesi ve finansal piyasalardaki gelişmeler ile devlet tahvili faiz oranlarındaki artış, 2026 ve özellikle 2027 yıllarında hazine faiz ödemelerinde de programlananın üzerinde artışlara neden olacaktır.

Yılın ilk yarısındaki gerçekleştirmeler ve bu dönemde yürürlüğe giren düzenlemeler dikkate alındığında, bütçede öngörülen ödeneklerin aşılması beklenen harcama kalemleri ile bunların mali büyüklükleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Buna göre, yedek ödenek kullanımı dikkate alındığında harcamaların GSYH'ye oranının toplamda 0,96 puan artacağı tahmin edilmektedir. Bu hesaplama sermaye giderleri, sermaye transferleri ve borç verme kalemleri dahil edilmemiştir.

SGK devlet katkısına ilişkin düzenlemenin ağustos ayından itibaren yürürlüğe girmesi halinde ise merkezi yönetim bütçesinde cari transferler yaklaşık 200 milyar TL azalırken, SGK bütçesinde aynı tutarda gelir kaybı oluşacağı öngörülmektedir. Bu nedenle söz konusu düzenlemenin genel devlet bütçe dengesi üzerinde net bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 7. Bütçe Harcama Kalemlerinde Tahmini Artışlar

	İlave Artış (milyar TL)	GSYH, %
İlave Artış	1.113	1,44
Personel Giderleri	449	0,58
Mal ve Hiz. Gid.	293	0,38
SGK Transferleri	101	0,13
Finansman Dengesi (Emekli)	347	0,45
Devlet Katkısı (Net)	-200	-0,26
İşsizlik Sig. Devlet Katkısı	-46	-0,06
KİT Transferleri	100	0,13
Faiz Giderleri	170	0,22
Yedek Ödenek	375	0,49
Net Etki (Yedek Öd. Düzeltilmiş)	738	0,96

Kaynak: Kendi hesaplamamız

Hazine'nin bütçe ödeneklerinde kısıntıya gittiği alanların başında yoksullara yönelik sosyal koruma harcamaları gelmektedir. Son dört yıl içinde, yoksullukla mücadeleyle yönelik sosyal yardım harcamalarının bütçe içindeki payının en düşük düzeye gerilediği yıl, %2,71 ile 2026 olmuştur. Yoksullukla mücadeleyle ayrılan ödeneklerdeki artış ise %31 düzeyinde kalmıştır. Buna karşılık, 2026 yılında afet riski altındaki alanların dönüşümü

amacıyla aktarılan transfer tutarı, yoksullukla mücadele bütçesinin yaklaşık % 55'ine karşılık gelmektedir.

İzleyen aylarda gelirlerdeki artışın yavaşlamasıyla birlikte bütçede mali alanın daralması ve yatırım ödenekleri yönlü ödenek baskısı sosyal harcamalardaki artış beklentisini zayıflatmaktadır.

Tablo 8. Sosyal Koruma Bütçesi Ödenek Kullanımı, Haziran Sonu (2023-2026)

	(milyar TL)				Bütçe Gerçekleşmesine Or., %			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Toplam Bütçe Giderleri	2.363,6	4.578,5	6.579,1	8.730,2				
Sosyal Koruma ve Yoksullukla Mücadele	138,5	229,5	300,4	414,2	5,86	5,01	4,57	4,74
Yoksullukla Mücadele ve Sos. Yard.	95,1	139,0	180,2	236,6	4,02	3,04	2,74	2,71
Çocukların Kor. ve Geliş. Sağlanması	6,4	12,6	17,6	28,3	0,27	0,28	0,27	0,32
Engellilerin Top. Hayata Kat. ve Özel Eğitim	32,8	67,7	92,7	125,9	1,39	1,48	1,41	1,44
Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi	1,9	4,3	1,9	14,4	0,08	0,09	0,03	0,17
Şehit Yakını ve Gaziler	2,3	5,9	8,0	9,0	0,10	0,13	0,12	0,10

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

D. Bütçe Gelirleri

Bütçe gelirlerindeki artış hızı, yılın ilk yarısında yavaşlamaya devam ederek %39,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri %38,7, vergi dışı gelirler ise başta alınan bağış ve yardımlar ile faiz gelirleri olmak üzere ilgili kalemlerin etkisiyle % 41,2 artmıştır.

Yıl sonu hedeflerinin yılın ilk yarısı itibarıyla vergi gelirlerinde %47,9'u, vergi dışı gelirlerde ise % 48'i gerçekleştirilmiştir. Vergi gelirlerindeki gerçekleşme oranı, geçen yılın aynı dönemine kıyasla 5 puan daha yüksek düzeydedir. Toplam gelirlerin % 85'i vergi gelirlerinden, % 15'i ise vergi dışı gelirlerden oluşmaktadır. Vergi dışı gelirlerdeki artışa en büyük katkı ise, faiz gelirlerindeki yükselişin etkisiyle "faizler, paylar ve cezalar" kaleminden gelmiştir. **Tablo 9. Ana Kalemler Bazında Bütçe Gelirlerinin Gelişimi**

			% Dağ.		Bütçe %	
(milyon TL)	2025 Haz	2026 Haz	% Artış	2025	Artışa Katkı (%)	2025 2026
Gelirler	5.598.580	7.787.344	39,1	100,0	100,0	43,7 47,9
1-Genel Bütçe Gelirleri	5.430.386	7.575.273	39,5	97,3	98,0	43,0 47,2
Vergi Gelirleri	4.771.457	6.619.741	38,7	85,0	84,4	42,8 47,9
Dolaysız Vergiler	1.752.703	2.694.555	53,7	34,6	43,0	45,2 51,0
Dolaylı Vergiler	3.018.754	3.925.185	30,0	50,4	41,4	41,6 45,9
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	127.585	206.162	61,6	2,6	3,6	77,3 68,5
Alınan Bağ. ve Yard. ile Özel Gel.	72.297	38.917	-46,2	0,5	-1,5	120,5 37,7
Faizler, Paylar ve Cezalar	433.585	666.939	53,8	8,6	10,7	35,9 41,8
Sermaye Gelirleri	22.593	42.554	88,4	0,5	0,9	54,7 21,0
Alacaklardan Tahsilat	2.870	960	-66,6	0,0	-0,1	16,7 50,2
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gel.	128.923	159.879	24,0	2,1	1,4	124,1 110,2
3-Düzen. ve Denet. Kurum. Gel.	39.271	52.192	32,9	0,7	0,6	58,8 62,0

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

Vergi dışı gelirlerin yaklaşık %25'ini iki ana kalem oluşturmaktadır: KİT'lerden elde edilen gelirler ile faiz gelirleri. KİT'lerden elde edilen gelirler yıl sonu bütçe hedefini aşarak %174,1'e, faiz gelirleri ise yıl sonu hedefinin % 121,5'ine ulaşmıştır.

Bu dönemin dikkat çeken gelişmelerinden biri de Hazine'nin faiz gelirlerinin %121,5 artarak 2026 yılında 212,1 milyar TL'ye (GSYH'nin % 0,3'ü) ulaşmasıdır.

Tablo 10. Faiz Gelirlerinin Gelişimi (2005-26, Haziran Sonu)

	2025 H	2026 H	% Değişim
Faiz Gelirleri (milyon TL)	95.744	212.057	121,5
Bütçe Gelirlerine Oranı, %	2,0	3,4	65,4
Faiz Giderlerine Oranı, %	8,6	14,5	68,1
Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız			

Faiz gelirlerinin faiz giderlerine oranı %14,5 seviyesine çıkmıştır. Hazine ödediği faizin yaklaşık %15'ine karşılık gelen bir faiz gelirini bu dönemde ağırlıklı olarak merkez bankasından elde etmektedir. Bu da diğer unsurlarla birlikte 2026 yılında MB zararının artışını devam ettireceğinin bir göstergesidir.

Tablo 11. Vergi Gelirlerinin Gelişimi (Haziran Sonu)

(milyar TL)	2025 Haziran	2026 Haziran	% Değişim	% Dağ. 2026	Artışa Katkı, %
I-Vergi Gelirleri	4.771,5	6.619,7	38,7	100,0	100,0
1. Gelir ve Kazanç Üz. Alınan Ver.	1.693,4	2.617,8	54,6	39,5	50,0
a) Gelir Vergisi	1.154,5	1.785,3	54,6	27,0	34,1
Gelir Vergisi Tevkifatı	1.069,2	1.633,9	52,8	24,7	30,6
b) Kurumlar Vergisi	538,9	832,5	54,5	12,6	15,9
Kurumlar Geçici Ver.	262,9	793,5	201,8	12,0	28,7
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Ver.	59,3	76,8	29,4	1,2	0,9
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	54,4	69,3	27,3	1,0	0,8
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Ver.	1.856,9	2.313,1	24,6	34,9	24,7
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	695,9	963,2	38,4	14,6	14,5
b) Özel Tüketim Vergisi	842,9	914,5	8,5	13,8	3,9
Petrol ve Doğalgaz Ürünleri (I)	225,9	148,8	-34,1	2,2	-4,2
Motorlu Taşıtlar (II)	315,3	359,8	14,1	5,4	2,4
Alkollü İçkiler (III-a)	57,8	74,9	29,6	1,1	0,9
Tütün Mamülleri (III-b)	184,1	250,2	35,9	3,8	3,6
Kolalı Gazozlar (III-c)	8,2	9,3	13,5	0,1	0,1
Dayanıklı Tük. ve Diğer Mallar (IV)	51,5	71,4	38,7	1,1	1,1
c) Banka ve Sigorta Muam. Vergisi	252,9	348,5	37,8	5,3	5,2
d) Şans Oyunları Vergisi	26,2	38,4	46,8	0,6	0,7
e) Özel İletişim Vergisi	21,0	28,7	36,9	0,4	0,4
f) Dijital Hizmet Vergisi	14,6	16,0	9,4	0,2	0,1
g) Konaklama Vergisi	3,5	3,8	7,6	0,1	0,0
4. Uluslararası Tic. ve Muam. Al. Ver.	915,6	1.202,5	31,3	18,2	15,5
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	768,1	1.019,0	32,7	15,4	13,6
5. Damga Vergisi	103,0	157,3	52,7	2,4	2,9
6. Harçlar	143,2	252,2	76,2	3,8	5,9
Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız					

Yılın ilk yarısında vergi performansında öne çıkan gelişmeler:

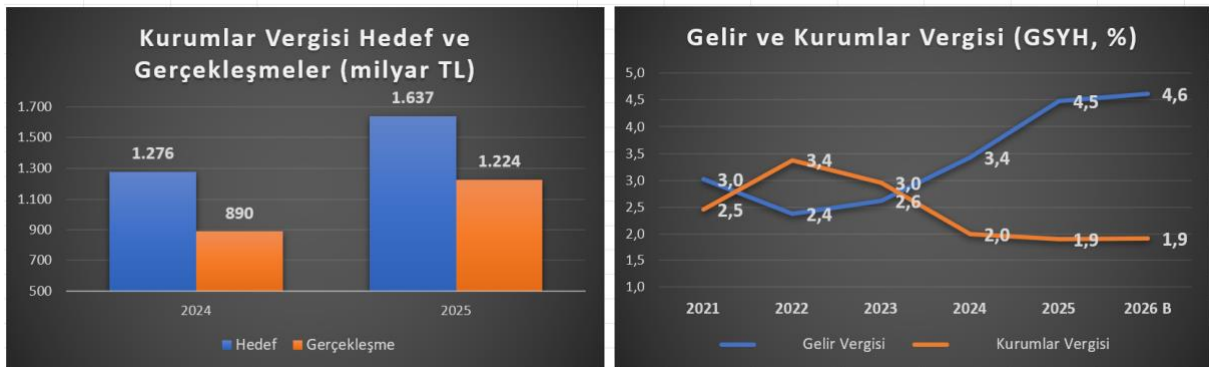
- **Vergi gelirlerindeki artış oranı %38,9 olmakla birlikte dolaylı vergilerdeki azalma eğilimi nedeniyle artış oranı düşmektedir.** Özellikle toplam talepteki düşme ile kayıt dışılığın artması, vergi tahsilatındaki düşüş eğiliminin temel belirleyicileridir.
- Ekonomide üretimdeki yavaşlama ve finansal maliyetlerdeki artış ile birlikte işletmelerde vergi ödeme isteksizliği artmaktadır. Bunu destekleyecek şekilde **varlık barışı düzenlemesinin yeni bir vergi affı beklentisi** yaratması vergi tahsilatındaki bu yavaşlamayı hızlandıracaktır.
- **Dolaylı vergilerde yüksek enflasyona rağmen ÖTV'den kaynaklanan bir reel düşüş görülmektedir.** Dolaylı vergilerde artış oranı %30 seviyesinde çıkmıştır. Eşel mobil sisteminin uygulanması buradaki düşüşü daha da hızlandırmıştır. Eşel mobil etkisi hariç tutulduğunda artış oranı %35,2 olmaktadır.
- ÖTV tahsilatında yılın ilk yarısındaki artış oranı %8,5'e kadar gerilemiştir. Eşel mobil nedeniyle petrol ve doğal gaz ürünleri hariç, ÖTV'deki artış %24,1'de kalmaktadır.
- Dolaysız vergilerde ise artış oranı %53,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Kurumlar vergisi %54,5 oranında artmakla birlikte artışa katkı ücretler yanında faiz gelirleri üzerindeki stopajın artmasıyla yine ağırlıklı olarak gelir vergisi tevkifatındaki artıştan gelmiştir.
- Gelir vergisinde haziran sonunda tahsilatın % 92'si tevkifat yoluyla gerçekleştirilmiştir. Tevkifat gelirleri içinde ücretlilerden yapılan kesintiler ağırlığını korumakla birlikte, 2025 yılından itibaren menkul kıymet gelirlerine uygulanan stopaj oranlarındaki artış nedeniyle faiz gelirlerinin payı da %17'lerden 2025 yılında %28'lere, 2026 yılında ise tahmini olarak %26'lara yükselmiştir.

Son iki yılda ücretlilerin ödediği reel gelir vergisi yükü artmakla birlikte özellikle mevduat faizleri üzerindeki stopajın artması tevkifat gelirlerindeki artışı ayrıca hızlandırmıştır.

Faizlerin düşmemesi ve yılın ikinci yarısında ücretlerin gelir vergisinde üst dilime girecek olması, baz etkisinden kaynaklı (mevduat stopaj oranları artışı) gelir artışındaki yavaşlamayı sınırlandıracaktır.

- Kurumlar vergisinde (KV) artış oranı %54,5 seviyesinde gerçekleşmekle birlikte önceki iki yıl bazının düşük olması buradaki artışta temel belirleyici olmuştur. İzleyen grafiklerde görüldüğü üzere KV tahsilatı özellikle 2022 yılından itibaren reel olarak sürekli bir düşme içinde olmuştur.

Grafik 1.2. Kurumlar Vergisi Hedef ve Gerçekleşmeleri

- Programın uygulandığı dönemde, seçilmiş vergilerdeki kümülatif artışa baktığımızda, toplam vergiler yaklaşık 4 kat artarken bu artış gelir vergisinde 7 kat, kurumlar vergisinde ise 3 kat civarındadır. Bu dönemde öne çıkan ise BSMV tahsilatında 7 katı

aşan belirgin sıçrama. Dolayısıyla bu dönemde uygulanan ekonomik program ve enflasyon KV'ne iyi gelmiştir.

Tablo 12. Seçilmiş Vergilerde 2023-2026 Dönemi Artışlar ve TÜFE Artışı (Haziran Sonu)

	milyon TL				%Artış
	2023	2024	2025	2026	2026/2023
BSMV	47.890	146.497	252.881	348.497	627,7
Gelir Vergisi	259.123	587.535	1.154.462	1.785.288	589,0
GV Tev	238.254	542.352	1.069.223	1.633.909	585,8
Kurumlar Vergisi	290.768	465.847	538.903	832.469	186,3
Toplam Vergi	1.602.312	3.213.365	4.771.457	6.619.725	313,1
TÜFE Endeks	1.352	2.319	3.132	4.138	206,1

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

- İthalde alınan vergiler, ithalattaki artışın da etkisiyle enflasyona yakın bir seyir izleyerek % 30'ların biraz üzerinde seyretmektedir. Geçen yıllara göre burada düşüş eğilimi söz konusudur. **Gümrük vergilerindeki ilave artış enflasyona iyi gelmese de buradaki hasılat artışını bir miktar yukarı çekecektir.**
- Yapılan düzenlemeler sonucunda damga vergisi ve harç oranlarındaki artış, enflasyonun oldukça üzerinde gerçekleşmiş özellikle harçlar %76 oranında bir artış göstermiştir.
- Servet vergisi niteliğinde olan vergilerde ise bu dönemdeki artış %29,4 ile sınırlı kalmıştır. Motorlu taşıtlar vergisindeki tahsilatın %27'ler civarında kalması, hanelerin vergi ödemediklerinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Sonuç olarak, enflasyon vergi gelirlerini desteklemeye devam etmekle birlikte, bu etkinin giderek zayıfladığı görülmektedir. Büyümedeki yavaşlama, toplam talepteki düşüş, vergi affı beklentisi, kârlılıkların azalması, finansman maliyetlerindeki artışa bağlı nakit sıkışıklığı ve kayıt dışılığa yönelim, vergi gelirlerinde beklenen nominal artışı sınırlamaktadır.

2026 yılının ilk altı ayında vergi mevzuatında yapılan düzenlemelerin, mali etkisi hesaplanabilen vergiler esas alındığında, bütçede yaklaşık 430-557 milyar TL tutarında gelir kaybına yol açacağı tahmin edilmektedir.⁶ Bu tahminde varlık barışı ile özellikle 7582 sayılı Kanun ile getirilen bazı düzenlemelerin etkisi⁷, izleyen tabloda yer aldığı şekilde hesaplanmamıştır. Önceki raporumuzda da belirttiğimiz üzere vergi barışı dışındaki düzenlemelerin esas mali etkisi 2027 ve izleyen yıllarda kendisini gösterecektir.

⁶ Birinci bölümde ÖTV tahsilatındaki kayıp tablosunda kullandığımız varsayımlar çerçevesinde buradaki azalma hesaplanmıştır.

⁷ Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından meclis plan ve bütçe komisyonuna sunulan etki analizi raporunda bir madde hariç herhangi bir mali tahmin ve hesaplama yapılmamıştır. Hesaplama tek bir madde olan 8. maddede ihracatçılara yönelik kurumlar vergi oranının düşürülmesiydi Bu madde de komisyonda kapsamlı değişikliğe uğradığı için o tahminde geçerliliğini yitirmiştir.

Tablo 13. Vergi Düzenlemelerinin Mali Etkisi

	2026	Mali Etki Değerlendirmesi
1 ÖTV Kaybı Eşel Mobil Uygulaması	353	Gelir Kaybı, 2026 yılı
2 KDV Kaybı eşel mobilden kaynaklı	71	
3 Konaklama Vergisi	6,4	Gelir Kaybı
4 7577 Sayılı Kanunla vakıf üniversiteleri bünyesinde faaliyet gösteren sağlık kuruluşlarının Kurumlar Vergisi muafiyetinin kaldırılması	+	İlave Gelir, 2026 ve izleyen yıllar
5 7587 yasa ile getirilen Varlık Barışı	+	İlave Gelir, 2026 yılına
6 7582 sayılı yasa ile bazı ücretlere getirilen istisnalar	-	Gelir Kaybı, 2026 ve izleyen yıllar
7 Gelir ve kurumlar vergisi oranlarında indirimler	-	Gelir Kaybı, 2026 ve izleyen yıllar
8 Diğer vergisel düzenlemeler (istisna kapsamlarının genişletilmesi, uzatılması, gibi)	-	Gelir Kaybı, 2027 ve izleyen yıllar
9 Diğer vergisel düzenlemeler (istisna kapsamlarının genişletilmesi, uzatılması, gibi)	-	İlave Gelir, 2027 ve izleyen yıllar
10 Ülkelere Göre Farklılaşan İlave Gümrük Vergileri	+	İlave Gelir, 11508 sayılı Kararla gelen İlave Gümrük Vergileri
Torba Yasa ile Nükleer Enerji Santrallerine yönelik Damga Vergisi muafiyeti, yatırım teşvikleri ve destekleri ile Kurumlar Vergisi İndirimi (2045 yılına kadar)	-	Muafiyet, teşvikler ve indirim yoluyla Gelir Kaybı
12 Torba Yasa ile önden çekişli motorlu araçlara ilişkin ÖTV	+	İlave Gelir, sınırlı da olsa
Hesaplanan Etki 1 (milyar TL)	430	
Hesaplanan Etki 1 (GSYH, %)	0,56	
Hesaplanan Etki 2 (ÖTV Eşel Mobilin Ekim'de Uygulanmaması)	557	
Hesaplanan Etki 2 (GSYH, %)	0,72	

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

Vergilere ilişkin son dönem düzenlemeler; **yapısal bir yaklaşımın bulunmaması, vergi barışının örtük bir vergi affı niteliği taşıması ve özellikle yurt dışından gelecek firma ve kişilere sağlanan teşviklerin yerli firma ve kişiler açısından rekabeti bozabilecek sonuçlar doğurması** nedeniyle hem mevcut işleyiş açısından önemli sorunlar barındırmakta hem de önümüzdeki dönemde yeniden gözden geçirilme ihtiyacını artırmaktadır.